

EHSV na prvej plenárke aj o brexite

540. plenárne zasadnutie Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru sa uskutočnilo v dňoch 23. a 24. januára 2019. Okrem rokovaní o dvanástich stanoviskách sa uskutočnila diskusia k trom dôležitým témam, a to k brexitu, WTO a programu rumunského predsedníctva v Rade EÚ.

Na zasadnutí sa diskusia o brexite viedla s hlavným vyjednávačom zodpovedným za osobitnú skupinu Komisie pre prípravu a vedenie rokovaní so Spojeným kráľovstvom Michalom Barnierom. Počas diskusie členovia vyjadrili svoje názory, pričom časť členov, prevažne z Veľkej Británie a Írska, vyjadrili obavy z brexitu a z ďalšieho fungovania trhu medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ 27. Hlavný vyjednávač upozornil, že nie je možné zastaviť proces vystúpenia Spojeného kráľovstva.

Počas prvého dňa rokovania pokračovala diskusia na tému „Reforma WTO s cieľom prispôbiť sa vývoju svetového obchodu“, na ktorej sa zúčastnil Karl Brauner, zástupca generálneho riaditeľa Svetovej obchodnej organizácie. Zdôraznil, že EÚ sa snaží dosahovať kompromisy, pričom rešpektuje záujmy všetkých členov WTO. Zástupca generálneho riaditeľa upozornil, že EÚ patrí medzi najväčších prispievateľov do rozpočtu organizácie. V súčasnosti je systém riešenia sporov vo WTO v kríze. Viac ako 20 rokov bol funkčný povinný systém, ktorým sa riešili spory medzi členskými štátmi WTO. Členské štáty využívali systém riešenia sporov, pričom bolo počas tohto obdobia viac ako 534 sporov, ktoré boli riešené v Ženeve. WTO poskytuje transparentnosť, právnu istotu a predvídateľnosť. V súčasnosti je systém riešenia sporov ohrozený, nakoľko mal odvolací orgán pôvodne 7 členov, dnes sú 4 miesta voľné a proces zabezpečenia plynulej výmeny členov resp. ich náhrady je zo strany USA zablokovaný. Medzi Európou a USA je iný pohľad na odvolací orgán, keď USA požaduje, aby orgán riešil len spory a aby neprijímal žiadne iné rozhodnutia. USA boli viackrát vyzvané, aby bola z ich strany blokácia doplnenia členov odstránená. Napriek ústretovému postupu EÚ, ktorá zohľadnila požiadavky USA pri reforme, nedošlo ku zmene prístupu zo strany USA. Interné postupy vyžadujú minimálne 3 členov odvolacieho orgánu (dnes sú štyria), v roku 2019 sa však skončí obdobie ďalším dvom členom a ak nedôjde k doplneniu, tak sa zastaví činnosť tohto orgánu. Naďalej sa vedú neformálne diskusie k procesu ustanovenia členov odvolacieho orgánu avšak zatiaľ bez výsledku.

Do programu rokovania bola zaradená aj prezentácia priorít rumunského predsedníctva Rady EÚ, na ktorej sa zúčastnila Vasilica-Viorica Dăncilă, predsedníčka rumunskej vlády. Na rokovanie prišla aj s viacerými členmi vlády. Vo svojom vystúpení zdôraznila, že predsedníctvo v Rade EÚ je dôležité nielen pre Európsku úniu ako celok, ale aj pre všetkých zamestnávateľov. Je potrebný digitalizovaný trh, prístup k údajom a informáciám, vďaka čomu je možné získať lepšie postavenie na trhoch. Jednotný trh EÚ si vyžaduje prepojenie medzi členskými štátmi a nové technológie poskytujú možnosť zabezpečiť túto požiadavku. A čo sú hlavné priority Rumunska počas jeho predsedníctva? Je to kohézia, bezpečnosť, posilnenie pozície EÚ ako globálneho hráča a v neposlednej rade podpora spoločných európskych hodnôt. Bukurešť sa v nasledujúcich šiestich mesiacoch zameria na bezpečnosť EÚ s dôrazom na boj proti terorizmu a radikalizmu, bude hľadať komplexný prístup k migrácii a snažiť sa o posilnenie v oblasti kybernetickej bezpečnosti. V oblasti podpory spoločných európskych hodnôt sa Rumunsko zameria na rozvoj demokracie, solidarity a na boj proti neznášanlivosti. V príhovore sa predsedníčka vlády zmienila aj o Dunajskej stratégii. Následne sa v diskusii zapojili viacerí členovia výboru, ktorých zaujímal situácia v Rumunsku a reálne naplnenie cieľov.